

tíðindablaðið

sosialurinn

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Utgevari: p/f sosialurinn

Fyrirtakssjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurinn. Prent: p/f Pressan 1981

Borgarligt ørmundarhús

Øll minnst vit tað markleysa gabbíð og breggið hjá Fólkaflakkinum, Sambandsflokkinum og sjálvstýrisflokkinum áðrenn valið 1980.

Javnaðarmenn — sosialistar, toldu ikki at siggja almennar kassar, í hvussu so er ikki fullar. Teir vildu bert brúka, einki leggja til og so framvegis, so framvegis.

Vist vóru allir kassar fullir, allir grunnar á tremur og øll lán á jour, tá ið javnaðarflokkurin aftan á svik fólkaflaksins legði frá sær á heysti 1980.

Teir borgarligu reyparnir komu til eitt hitt vakrasta figgjarliga búg, sum nokur leiðsla hevur lagt eftir seg, síðan heimastýrið varð stovnst sett í 1948.

Hvussu hava nú hesar borgarligu reystkempurnar røkt hetta búgvið?

Jú, svarið er ógvuliga einfalt: teir borgarligu hava eftir trimum árum megnad at koyrt hetta samfelag á ørmundarhús!

Við hægsta skattatrysti í søguni, við inntøkum, sum ongantið áður, hava teir søplað burtur í ábyrgdarloysi, klandri og dugnaloyvi alt tað, sum varð bygt upp og sannað saman tey seks skilgøðu árin frammanundan teirra valdsvirtøku.

Hetta eru ikki leysir pástandir frá okkara síðu. Hetta er alt samalt prógvað við samgongunnar egnu hagtelum og við teimum atfinningum, sum nakrir fáir ábyrgdarmenn í samgonguni hava ført fram.

Hvussu sær so borgarliga ørmundarhúsið út?

Tað sær soleiðis út: Umframt størsta skattatrysti í søguni er gjalds-javnahallið vaksið heilt katastrofalt, soleiðis at vandin fyri, at Føroyar

verða settar undir formyndarskap er beint fyri durum.

Uttanlandaskuldin veksur fullkomuliga automatiskt við 15 milliónum um mánaðin, soleiðis, at vit pr. 1. januar 1984 skylda útlandinum 3 milliardir krónur!

Ein skuldi trúð, at tær nógv lovaðu borgarligu dygdir gjørdur, at menn royndu okkurt til tess at venda hesi ræðuliga gongd, men gakk! Teir lyfta ikki hond frá síðu. Standa sum bitin ross og líta at, ella klandrast, meðan samfelag okkara rekur sum áraleysur bátur móti figgjarliga fossinum.

Borgarligu veljararnir standa sum Kánus. Høvdu væntað figgjarlig undir og búskaparlig mirakul frá gandskøllinum Paula Hilmar og Óla.

Vit onnur undrast ikki, vit høvdu einki væntað, tí borgarligur politikkur hevur ongantið og kemur ongantið at loysa nakrar grundleggjandi trupulleikar í nútíðarsamfelagnum. Hetta stendst av, at hesin politikkur setir einstaklingaáhugamálið framum áhugamálini hjá fjøldini!

Vinir og kenningar framum ta stríðandi og hart arbeiðandi arbeiðara- og fiskimannafjøld.

Borgarligur politikkur er ómoralskur, ábyrgdarleysur og stuttsskygður. Hann sær ikki fram um nesina, hon veri seg so long hon verða vil.

Tískil eru borgarligu flokkarnir eisini moralskt og politiskt á ørmundarhúsið og tann, sum er í slikari støðu loysir ongar trupulleikar. Alt verður tí at standa við og versna til tann 8. november 1984, tá ið hesir flokkar fáa durafjórðingin í tí ørmundarhúsi, sum teir leggja eftir seg til aðrar at byggja upp aftur.

kommunistar og aðrar fr sinnaðar kreftir, sum skíadu fyri flutningi, mat skjóli og skaffaðu pening.

Sjálvt ikki teimum ræðsluslignu keypmansfamiljunum stóðu tey høggrasinnadu fremst at hjálpa, og enn minni teimum intellektuellu, sum longu fóru at koma mitt í 30-unum. Nei, tað vóru m.o. socialdemokrat- ar!

Tá forfylgingin undir sjálvum krignum var av tí harðasta — eisini her í Danmark — vóru tað ikki høgkræftirnar, ið góvu teimum lýðandi jøðunum, grátandi børnunum, ræðsluslignu foreldrunum og binandi abbum og omumunum innivist ella vóru við at hjálpa til at ferja flóttarfólkóð yvir um Sundið á svartari nátt, meðan »samfeligssins spissar« hildu sær at gaman við hersetingarvaldinum.

I hesum flutningi uttan av tí myrka landi, eftir smølum landavegum, í gomlum og vónaligum bilum, last- og vørvognum, setti mangir socialdemokratir livið í vaða. Sannliga ikki bara teir, men mangir aðrir. Kanska fyrst og fremst danskir kommunistar.

Ikki fyrr enn tað heila vendið, tá ið 43, komu konservativar kreftir upp í mótstøðuna og gjørdur sannliga eitt dygt arbeiði.

Hvat fólk í Føroyum vistu og tonktu tá, veit eg ikki, men vit vita, hvørjum framstændandi menn innan ávísan høgkræflok, sum tá hevði tikið seg upp, sympatiseraðu við seinast í 30-unum. Men teir flestu liggja undir

grønu torvu og teir skulu hava frið. Tað er ikki okkara uppgáva at forfylgja teimum, sum hiðan eru farin, sum Dagblaðið hevur gjørt í fleiri ár, eftir tí sum mæ er sagt frá.

Sjónvarpsfilmurin »Blut und Ehre«, sum varð vístur í danska sjónvarpinum, og tí uttan iva eisini í »føroyska« sjónvarpinum, segði kanska ikki Lydiu Arge nakað? Men hjá mær og mongum tindraði hjartalótunum. Tann filmurin visti m.a., hvussu jøðarnir og týsku socialdemokratarnir vóru forfylgdur, so at »slæða« teir yvirleva, og ikki verða tiknir frá konu og børnum, noyðdust teir óviljað fara í part við høggrasinnada boðilsliðið.

Eg komi ikki at seta mitt kristna navn undir hesa grein. Av royndum vita vit, hvussu stormtropparnir hjá danska brøðurflokki fólkaflaksins, KU (Konservativ Ungdom) í leðurstólum og skráreim lögdu eftir socialdemokratunum, lögdu upp í fundir, órógvaðu og bardu socialdemokratarnar av. Hetta var konservativur politikkur, høgkræflokkin, sum fólkaflakurin higar til dags hevur forsvarað, og eftir hvat mær er sagt frá, meiri ágangandi enn nakrantíð áður.

Hetta er søga — men søgan endurtekur seg, Lydiu Arge!

Jødiski staturin varð m.a. uppbygður av javnaðarmanninum Ben Gurion. Ísraelski javnaðarflokkurin hevur leitt landið meginpartin av stuttu tíð hansara. Sjálvi andi hevur hesin flokkur

eisini gjørt mistøk, men hann hevur ikki rikið so primitivan politik, sum høgkræflokkinur Ben hevur gjørt. Støðan er spentari enn nakrantíð áður og búskaparliga óskilið veksur støðugt. Tí er lítið at ivast í, at ísraelski arbeiðaraflokkurin aftur kemur at taka við stjórnsleði eftir eitt komandi val. Tað hevði hann uttan iva eisini gjørt seinast, um Ben ikki við einum primitivum herropps-politikki fekk allar eysturlendsku jøðarnar, sum nýliga eru komnir til landið — serliga vanligar arbeiðarar — í sín part.

Jødiski javnaðarflokkurin hevur eftir hvat tí eg veit, og eg haldi meg ikki mistaka meg, tá Ísrael altið hevur havt min áhuga, luttkið í alheims samstarvi arbeiðaraflokkan, í Sosialistiska Internationala, sum í dag hevur mæta fyrrverandi kanslaran, Willy Brandt, sum formann. Alt tað eg veit, hevur Sosialistiski Internationali ikki gjørt annað enn stuðlað Ísrael. Tí eru skuldsetingarnar hjá Lydiu Arge ikki annað veruleikafart »hyklari«! Men at nógvir vesturlendingar eru farnir at venda Ísrael bakið er ikki heilt óskiljandi tá vit hugsa um allar beistagerðir Begins móti t.d. pelastinska fólkinum.

javnaðarmaður

Viðm.

Greinin er umskrivað, føroyskað, og er skrivað fyri eini tíð síðan.

Teir eru bæði reyðir og ræddir men sannleikin skal fram

Eitt nakað neyðarsligt lesarabráv var í Dagblaðnum herfyri, undirskrivað av einum huldumanni á Sandi, sum to ikki man vera so jánkaslígur, sum hann letur. Fólkaflaksmenn eru vörnir bangir fyri skiftiini á veggnum, tað er væl skilgitt, men sannleikin skal fram.

Á Sandi fara vit millum annað at minnst hetta, sum fór fram undir hesum landsstýrinum:

- 1) Eingin peningur úr Menningargrunninum til flakavirkni.
- 2) Einki innflutningsloyvi til nærum niggjan trolara.
- 3) Nærum einki regluligt strandferðslu-samband við Sand.
- 4) Einki hóskaði lækna-

viðurskifti — ongan lækna aftrat.

5) Ein miðvisan miðsavningarpolitikk — anti-bygdamenning.

Og tað er hóast fólkaflakurin hevur bedýrað tað øvugta fyri sandingum.

Meira kundi verið remsað upp, men eg skal bert nevna eitt aftrat hesaferð. Tá veðhaldið, sum flakavirkir vanliga hava fingið frá Føroya Landsstýri fyri byggilán, var til avgreiðslu í Landsstýrinum, vóru órimligar treytir um 1/2 mill. kr. í eiginpeningi aftrat settar, hóast eiginpeningurin frammanundan var omanfyri 15%. Hesin seinasta fingur við broytt við at eg fór á fund við Paula Ellefsen, lógmann,

sum sá tað órimliga heri. »Roses den som roses bør«. Tá sum nú hjálpti einki at tosa við fólkaflaksmenn, stavna-maður teirra svav sum vanligt.

Sum bygdaráðsformaður havi eg skyldu at arbeiða fyri tí, sum fólkið ynskir framt samfelagnum til frama.

Tað fari eg framhaldandi at gera eitt ár aftrat saman við hinum bygdaráðslimum. Men sannleikan ætli eg at siga bæði í skrift og talu, tað fer eingin fólkaflaksmaður at støða mær í, tó at onkur kanska ræðist sannleikan.

Tá sjálvst stillarar fólkaflaksins ikki tora at

Framhald á síðu 10

Høgkræftirnar hjálptu ikki jøðunum tá týningin hótti teir

Tí er nógv av skrivningini hjá høggrasinnadum um jøðar og Ísrael ikki annað enn »hyklari« fyri okkum sum kenna tað, skrivar greinskrivarin

Høgkræftir heima í Føroyum eru farnar at gera nógv burtur úr viðurskiftum jøða skilt av bløðunum, og í Dagblaðnum skýrir ein, ið kallar seg Lydiu Arge, okkum sosialistar, ella javnaðarmenn, fyri ikki at »geva« viðhaldsmenn jøða og fyri ikki atgeva teimum gætur.

Fyrst er at siga, at vit kunnu gleðast um, at høgkræftir eru farin at taka sær av jøðunum, tí tað er ikki tað, vit kenna frá 30-

árunum og frá fyrstu fimm 40-árunum, tá hesar høgkræftir lótu størstu hóttanina — sjálva hóttanina um týning — móti jøðafólkinum fara framvið uttan at lata við seg koma. Høgkræftirnar, sum sótu til borðs saman við nazistunum, og samarbeiddu við teimum, tóku ikki undir við hjálparbeiðnum, men yptu bert øksl.

Nei, góða Lydiu Arge, tað vóru ikki tey konser-

vativu, tey vælbjargaðu, vinnulivsins smáborgarskap, í Hellerup ella Gentofte, ella góðseigarar, sum hjálptu teimum flyggjandi jøðunum úr sunnan! Ei heldur vóru hetta »betra fólkóð« hjálpa ella samarbeiða. Nei, tey høvdu nóð mikið við seg og sitt.

Eg kundi sagt tær so mangt, men í stuttum kann sigast frá, at tað vóru fólk úr arbeiðararørsluni, javnaðarmenn,